

Hein van Iersel

Howdy, from Texas

Alles zat tegen. Het weer was te mooi (25° Celsius), greenkeeper-Nederland was een beetje seminar moe (de Barenbrug golfdag amper 2 dagen eerder, en daarom liet de werkdruk op de baan het waarschijnlijk niet toe naar de studiedag te gaan). Al die mensen hadden overigens wel ongelijk, want de lezingen die Dr. Beard verzorgde waren meer dan de moeite waard. Al met al een initiatief dat zeker een vervolg waard is.

De spits werd tijdens de studiedag afgebeten door Mark Timmermans van Scotts en Onno Cijfers van Heigo, die respectievelijk iets vertelden over het assortiment langwerkende meststoffen van Scotts en over het product TerraCottem, dat voor de sector Openbaar Groen wordt geïmporteerd door de firma Heigo.

De lezingen van James Beard die daarna gepland waren bestreken een groot aantal onderwerpen op het gebied van greenmanagement, waaronder het verschijnsel Black Layer, Dry Spot of Dry Patch en de voor- en nadelen van greens uit Poa Annuua.

Black Layer

Black Layer is volgens Beard een van de zaken waar een greenkeeper constant op beducht moet zijn. Het is een verschijnsel waarbij door een gebrek aan zuurstof een anaërobe omzetting plaatsvindt in de bodem. Bij deze omzetting ontstaat dan H₂S. Anders dan wel gedacht wordt is het volgens Beard niet nodig dat de zwavel kunstmatig wordt toegevoegd. In iedere bodem zou voldoende zwavel aanwezig zijn om H₂S te doen ontstaan. Door de vorming van H₂S en pas later de vorming van een duidelijke zwarte laag worden groeicondities van de wortels zo ongunstig dat alle of bijna alle wortels afsterven. Een echt probleem vormt dit vaak pas in de winter of in de herfst.

De oorzaak van het ontstaan van Black Layer is meestal gelegen in een blokkade van het watertransport, die op zijn beurt weer ontstaat door een storende laag of een foute opbouw van een green. Berucht zijn volgens Beard in dit verband USGA greens die opgebouwd zijn met een onjuist samengestelde rootzone. Vooral het percentage fijn zand (0,1-0,25 mm) komt kritisch. Volgens Beard was het dan

ook ondenkbaar dat bij een juist opgebouwde green met een grindtapijt, Black Layer op zou kunnen treden.

De beste remedie tegen Black Layer is volgens Beard dan ook goed management en een goed opgebouwde green. Een voor veel Nederlandse greenkeepers ongebruikelijk hulpmiddel tegen B.L. is een plastic net, dat in de green wordt gegraven. Onder invloed van betreding zorgt dit net ervoor dat er een soort zelfbeluchting plaatsvindt in de green. Onderzoeken hadden volgens Beard aangetoond dat met het toepassen van een dergelijk net het probleemverschijnsel redelijk succesvol te bestrijden is. Een net kan natuurlijk nooit de oorzaak van Black Layer wegnemen.

Een tweede en derde onderwerp van de lezing van Beard waren Dry Spot en Take All Patch. Dry Spot is een schimmelziekte. De schimmel (Basidiomycetes) zorgt ervoor dat gronddeeltjes overdekt raken met een hydrofobe/ waterafstotende laag. Hierdoor is het praktisch onmogelijk de grond te bevochtigen.

Dr. Beard

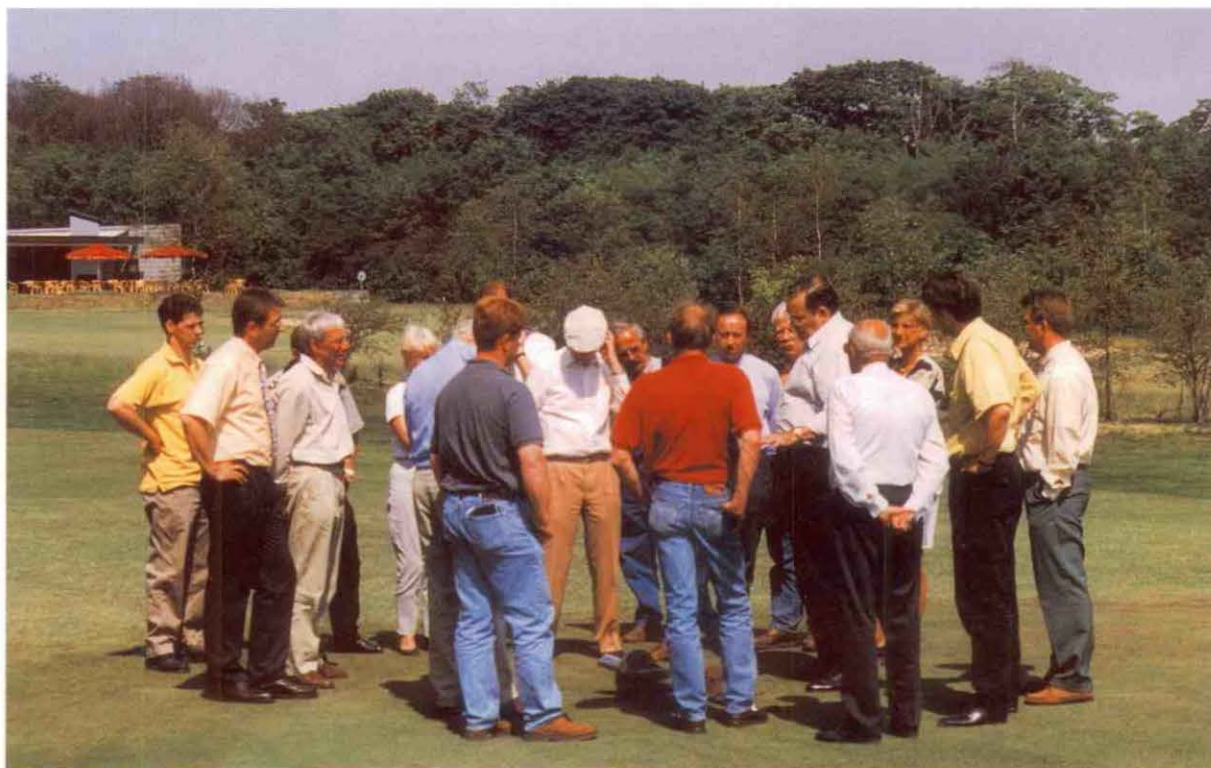
Volgens Beard is het alleen mogelijk het verschijnsel te bestrijden met wetting agents. Slicing en spiking zouden geen of heel weinig effect noteren.

Dry Spot heeft als symptomen het ontstaan van lichtbruine scheuten en het afsterven van de grasplant van de tip naar beneden.

Een methode om Dry Spot wetenschappelijk vast te stellen is de zogenaamde Water Bead Test. Bij deze test wordt met een hole-steker een profiel uit de bodem gestoken en op de kant gelegd.

Vervolgens laat men met een pipet om de 2 cm een druppel water vallen op het

profiel. Als de druppel blijft staan en zich niet versmelt is er sprake van Dry Spot. Veel van de verschijnselen die samenhangen met Dry Spot komen ook naar voren bij Take All Patch of ronde plekken ziekte. Ook bij deze aandoening vindt er een langzame verkleuring van de grashalm plaats. De verkleuring

begint bij Ronde Plekken Ziekte echter onder aan de grashalm. Verder treedt er bij Ronde Plekken Ziekte geen waterafstotende reactie plaats. De schimmel verantwoordelijk voor Ronde Plekken Ziekte (*Gaeumannomyces graminii*) is vooral actief in verse grond. Dus grond waar nog weinig of geen natuurlijke antagonisten tegen de ziekte in de

bodem aanwezig zijn. Welke antagonisten dan precies succesvol zouden zijn tegen Ronde Plekken Ziekte is volgens Beard niet bekend. Het finale onderwerp van de lezing van

Beard betrof *Poa Annua* en greenkeeperen. Opvallend hierbij was de bijna toegelijke houding van Beard tegenover Straatgras. Straatgras hoeft niet altijd de vijand te zijn. Dat is iets wat altijd bepaald wordt door de greenkeeper of de manager van de club. De lezing over Straatgras ging verder over het onderscheid tussen de *Poa Annua annua* en *Poa Annua reptans*. Waarbij de eerste variëteit eenjarig is en de tweede variëteit meerjarig.

In greens die al vele jaren gedomineerd worden door Straatgras zou vooral de

reptans variteit voorkomen.

De bestrijding van Straatgras zou vooral kunnen geschieden door gebruik te maken van de gevoeligheid van Straatgras voor hitte-stress.

Na de lezingen werd het tijd om de baan op te gaan. Iets waar waarschijnlijk vooral Henk van Maanen, de head-greenkeeper van de Edese, zenuwachtig van werd. Want je krijgt niet iedere dag zulke kritische bezoekers op je baan. Beard was echter zeer te spreken over de staat waarin de baan zich bevond.

Poa Annua annua	Poa Annua reptans
Eenjarig	Overblijvend
Omhoog groeiend/ bossig	Uitstoelend (veel stolonen)
Veel zaad producerend	Weinig zaad producerend
Weinig secundaire wortels	Veel secundaire wortels
Zaad blijft lang kiemkrachtig	Zaad kiemt direct

Het is belangrijk hierbij aan te geven dat er geen strikte scheiding is tussen de twee variëteiten. Straatgras is typisch een grassoort waarbij veel en snel allerlei tussenvormen ontstaan.